

जे जे आपणासी ठावे, ते ते इतरांसी सांगावे
शहाणे करूनी सोडावे, सकळ जन
संरथापक संपादकः
कै. देविदासराव रसाळ

गोदातीर समाचार

संपादक
केशव घोणसे पाटील

बंकर बस्टर क्षेपणास्त्रः भारताच्या संरक्षणशक्तीतील महत्वाचा टप्पा

आज संपूर्ण जगामध्ये कोठे ना कोठे युद्धसदृश्य परिस्थिती निर्माण झालेली आहे. कोठे शेती युद्ध आहे तर कोठे प्रगट युद्ध चालू आहे. जवळपास सगळी जनताच या दृष्टीने भयभीत झाली आहे. आज कोणत्याच राष्ट्राचा इतर राष्ट्रावर विश्वास राहिलेला नाही. जसा एका मानवाचा दुसऱ्यावर राहिलेला नाही. या परिस्थितीमध्ये आपल्या देशाचे संरक्षण करणे याला सर्वोच्च प्राधान्यता देणे गरजेचे झाले आहे. या दृष्टीने आपल्या देशाने देखील तयारी सुरु केली आहे. कारण आजचा काळ हा पारंपरिक युद्धाचा राहिलेला नाही. अचूक, वेगवान आणि यंत्रमानव-साहाय्यक तंत्रज्ञानाच्या आधारे लढवले जाणारे 'हायब्रिड वॉरफेअर' हेच युद्धाचे नवीन स्वरूप ठरत आहे. अमेरिका, चीन, रशिया यांसारख्या राष्ट्रांनी बंकर बस्टरसारख्या प्रणालींमध्ये गुंतवणूक करून आपल्या शत्रू राष्ट्रांच्या आतल्या आत घुसून त्यांच्या अत्यंत सुरक्षित संरचनांवर हळू करण्याचे तंत्र विकसित केले आहे. भारतही आता अशा प्रकारच्या युद्धनीतीकडे वळत आहे. भारताची संरक्षण तंत्रज्ञान क्षेत्रातील वाटचाल आता निर्णयिक वळणावर आली आहे. 'अग्रि-५' या आंतरखंडीय क्षेपणास्त्राच्या सुधारित आवृत्तीची नुकतीच घोषणा झाली असून, या आवृत्तीत बंकर बस्टर बॉम्ब वाहून नेण्याची क्षमता असणार आहे. हे केवळ एक तांत्रिक उन्नतीचे उदाहरण नसून, बदललेल्या जागतिक युद्धनीतीत भारताचे स्थान काय असावे, याचा एक स्पष्ट संदेश आहे. 'बंकर बस्टर' हे पारंपरिक बॉम्बपेक्षा वेगळे असू आहे. हे बॉम्ब खास खोल जमिनीत, विशेषत: दगडी

सरचनामध्ये लपवलेली लक्ष्ये नष्ट करण्यासाठी तयार केले जातात. या बॉम्बमधील स्फोटक सामुग्री आणि त्याची रचना अशी असते की, ते जमिनीखालील ८० ते १०० मीटर खोल जाऊनही प्रभावीपणे लक्ष्यावर मारा करू शकते. अमेरिकेने इराणमधील फोर्डी अणुकेंद्रावर या बंकर बस्टर बॉम्बने केलेला हल्ला हे याचेच ताजे उद्धारण आहे. भारत याच धर्तीवर स्वतःचे ‘बंकर बस्टर’ क्षेपणास्त्र विकसित करत असल्याचे आता स्पष्ट झाले आहे. भारताची संरक्षण संशोधन आणि विकास संस्था अर्थात डीआरडीओ ही सुधारित क्षेपणास्त्र प्रणाली विकसित करत आहे. अग्रि-५ ची ही नव्या स्वरूपातील आवृत्ती केवळ जमिनीवरच्या नव्हे तर जमिनीखालच्या संरक्षणात्मक तळांवर अचूक हल्ला करू शकते. हे क्षेपणास्त्र सुमारे ७,००० किलो वजनाचे बंकर बस्टर बॉम्ब वाहू नेऊ शकते, ही बाब भारताच्या सध्याच्या क्षेपणास्त्र क्षमतेसाठी एक मोठा टप्पा आहे. भारतातील संरक्षणतज्ज्ञांचे असे मत आहे की, पाकिस्तान व चीनसारख्या शेजारी देशांमध्ये असलेल्या क्षेपणास्त्र तळांवर किंवा आणिक व सैनिकी अडूऱ्यांवर नेमकेपणाने हल्ला करण्यासाठी बंकर बस्टर

क्षेपणास्त्र उपयुक्त ठरतील. या शत्रूग्राष्ट्रानो आपले महत्वाचे अड्हे जमिनीत खोलवर बांधले आहेत. त्यामुळे सामान्य क्षेपणास्त्रांपेक्षा विशेष क्षमतेच्या बंकर बस्टरचा वापर आवश्यक ठरतो. अशा अत्याधुनिक क्षेपणास्त्र प्रणालींचा विकास केल्याने युद्धात खर्चाचे प्रमाण तुलनेने कमी राहते, तर त्याचे परिणाम अधिक प्रभावशाली असतात. पारंपरिक सैनिकी कारवाया जिथे प्रचंड मानवी व आर्थिक संसाधनांची मागणी करतात, तिथे बंकर बस्टरसारखी प्रणाली अत्यंत मोजक्या हल्ल्यांद्वारे मोठ्या परिणामांची शक्यता वाढवते. भारताचे बंकर बस्टर क्षेपणास्त्र विकसित करणे हे केवळ सैनिकी दृष्टीने महत्वाचे नाही, तर यामधून एक ठाम राजनैतिक संदेशही जातो. आपण शांतताप्रिय राष्ट्र आहोत, मात्र आपल्याला जर सुरक्षा धोक्यात आणण्याचा प्रयत्न झाला, तर भारताकडे मजबूत प्रत्युत्तर देण्याची क्षमता आहे. विशेषतः इराण-अमेरिका व चीन-तैवान यांच्यातील संघर्षाच्या पार्श्वभूमीवर भारताने आपल्या सुरक्षेच्या बाबतीत कुठलीही ढील न देता, निर्णयक्षम व सज्ज असले पाहिजे. ‘अग्नि-५’ ची बंकर बस्टर क्षेपणास्त्र वाहून नेण्याची क्षमता ही केवळ एक संरक्षणात्रिक प्रगती नसून, ती भारताच्या आत्मनिर्भरतेच्या दिशेने टाकलेले एक भक्कम पाऊल आहे. जागतिक पातळीवर संरक्षणाची समीकरणे झापारूच्याने बदलत असताना भारतानेही त्यात स्वतःला सिद्ध करत पुढे जाणे गरजेचे आहे. ही सुधारित क्षेपणास्त्र प्रणाली हे भारताच्या सामारिक शक्तीचे आणि युद्धतंत्रातील दूरदृष्टीचे प्रतीक ठरणार आहे. आता ही ताकद केवळ प्रतिकारासाठी नाही, तर आंतरराष्ट्रीय स्थैर्य आणि शांततेसाठी एक जबाबदार शक्ती

लोकसंख्या वाढीमुळे निरगांचा न्हास आणि सर्वांनाच भोगावा लागेल त्रास

भारतातील लोकसंख्या नियंत्रणासाठी प्रत्येक राज्यांनी पुढाकार घ्यायला पाहिजे व मुख्यत्वेकरून सर्वच मुख्यमंत्रांनी याकडे जातीने लक्ष घालायला हवे. त्याचबरोबर पंतप्रधान, राष्ट्रपती, लोकसभा अध्यक्ष व पक्ष-विपक्षांनी लोकसंख्या नियंत्रणासाठी पुढाकार घ्यायला हवा. वाढती लोकसंख्या संपूर्ण देशालाच नाही तर संपूर्ण जगाला घातक ठरत आहे. वाढत्या लोकसंख्येमुळे अनेक देशांना कठोर परिस्थितीशी सामना करावा लागत आहे. यामुळे बेरोजगारी, भूकमारी, महागाई, शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या, महागडे शिक्षण, उपासमार, कुपोषण, पाणी टंचाई, इंधन, आरोग्य-विषयक सुविधांचा अभाव, औषधांची समस्या, मूलभूत सुविधांचा अभाव इत्यादीचा सामना आज सर्वानाच करावा लागत आहे.

वाढती लोकसंख्या प्रत्येक देशाला विकासापासून वंचित करण्याचे कार्य करीत असते, याकरिता प्रत्येक देशाचे दायीत्व बनते की, लोकसंख्या नियंत्रण काळाची गरज आहे. वाढत्या लोकसंख्येमुळे देशाचा विकास खुंटोते व देश डबवाईस येतो. देशाची वाढती लोकसंख्या लक्षात घेता शहरीकरणाचे प्रमाण मोठ्या प्रमाणात वाढत आहे. त्याचप्रमाणे औद्योगिकीकरण व उद्योग-धर्दे मोठ्या प्रमाणात वाढल्यामुळे लोकांच्या राहण्याच्या व्यवस्थेकरिता मोठ्या प्रमाणात जंगल संपत्तीचा विनाश होत आहे. महणजेच लोकसंख्या वाढीमुळे जंगलसंपदा संपुष्टात येत आहे. त्यामुळे आज जंगलातील हिंसक प्राणी शहरांकडे धाव घेताना दिसतात.

भारतातील वाढती लोकसंख्या लक्षाधेता यावर नियंत्रण आणण्याची नितांत गरू आहे. वाढत्या लोकसंख्येचे विक्राळ रूपाहता आता भारत सरकारने एक परिवार एकच अपत्य, असा कायदा सर्वांसाठ अमलात आणावा मग तो व्यक्ती कोणत्याही धर्माचा असो. यामुळे लोकसंख्येवर नियंत्रण ठेवता येईल व देशाचा विकास होईल अन्यथा भारतात अशीच लोकसंख्या वाढ राहिली तर माणसू माणसाता मारल्या शिवारा रहाणार नाही. कारण वाढत्या लोकसंख्येमुळे देशाच्या विकासासाठी अनेक अडथर निर्माण होतांना दिसतात.

भारतात लोकसंख्या इतकी झापाट्या वाढली आहे की, अनेक लोक फुटपाथवर झोपतांना दिसतात, नदीच्या काठावर घेवे रेल्वे रुळाजवळ घेरे, तलावाच्या काठावर घेरे अशा दुर्घटना स्थळी मोठ्या प्रमाणांना झोपड्या पहायला मिळतात हा संपूर्ण प्रकार लोकसंख्या वाढीचा आहे. आज जगाला लोकसंख्या वाढीपेक्षा वृक्ष वाढविण्याचा नितांत गरज आहे. कारण वृक्ष तोडीमुळे सूख आग ओकत आहे. आज पृथ्वी लोकसंख्या वाढीच्या भागाखाली दिसवेंदिवस दब आहे. त्यामुळे आज लोकसंख्या वाढीपेक्षा निसर्ग वाढीवर भारतासह संपूर्ण जगाने जास्त भर दिला पाहिजे. निसर्गाचा न्हास आर्थिक लोकसंख्या वाढीचा त्रास दिसवेंदिवस संपूर्ण जगाला होत आहे. याला कोठेती रोखत पाहिजे.

मानवाने स्वतःच्या स्वार्थसाठी सुख-समाधानासाठी लोकसंख्या वाढविली आहे. त्यामुळे आज हिंसक प्राणी मानवावर आक्रमण करताना दिसतात, यामुळे मुख्य व प्राणी यांच्यात वैरत्व निर्माण झाले आहे. ही परीस्थिती मानवाने स्वतःहून ओढावली आहे. मानवाच्या अतीरिक्तमुळे आज पृथ्वीचे संतुलन डगमगतानंदा दिसत आहे. त्याचबरोबर समुद्राची पातळी दरवर्षी सरासरी ३.५ मिलिमीटरने वाढत आहेच, सोबतच पाण्याचे उष्णतामान मुऱ्डा वाढत आहे. म्हणजेच दिवसेंदिवस पृथ्वीचा भूभाग धोकादायक स्थितीमध्ये मानवाने आणल्याचे दिसून येते. कोवीड-१९ महामारी ही मुऱ्डा मानवाच्या अतीरिक्ताचे कारण आहे. चीनमध्ये एवढी लोकसंख्या वाढली आहे की, तेथील लोक समुद्र किनाऱ्यावर रहातात. त्यामुळे चीन विस्तारवादाचे घृणीत कृत्य करताना दिसतो. हा संपूर्ण प्रकार चीनच्या वाढत्या लोकसंख्येमुळे उद्भववलेला आहे.

प्रमाणात वाढत आहे. याचा परिनाम असा होत आहे की, अनेक आजारांना खुले आमत्रण दिल्या जात आहे. त्यामुळे ११ जुलै जागतिक लोकसंख्या दिन लक्षात घेता देशातील सर्व राज्यांनी व केंद्र सरकारने वाढती लोकसंख्या नियंत्रणासाठी युद्धपातळीवर प्रयत्न केले पाहिजेत. काही राजकीय पक्ष आपला धर्म धोक्यात आहे, आपल्या धर्माची लोकसंख्या कमी होत आहे असे सांगून धर्माचे काही ठेकदार लोकसंख्या वाढविण्याचा सळ्ळा देतात. अशांवर राज्य व केंद्र सरकारने ताबडतोब कठोर कारवाई केली पाहिजे.

मानव हा बुद्धीजीवी प्राणी आहे. त्यामुळे मानवाने संपूर्ण सीमारेखांचे उल्लऱ्यान केल्याचे दिसून येते. मानवाच्या बुद्धीजीवीपणामुळे आज निसर्गाच्या सविध्यात राहणाऱ्या पशु-पक्षांचे जगणे अत्यंत कठीण झाले आहे. याचे मुख्य कारण म्हणजे वाढती लोकसंख्या होय.

चीनच्या विस्तारवादाच्या भूमिकेमुळे जगातील अनेक देश चीनच्या विरोधात गेले आहेत. म्हणजेच लोकसंख्या वाढीचा एवढा घातक परिणाम होत आहे की, मानव एकमेकांवर बंदुक ताणुन बारूदच्या ठिगान्यावर बसला आहे. यावरून स्पष्ट होते की, लोकसंख्या वाढीमुळे जग भूर्भूसपाट ब्याह्यला काहीच वेळ लागणार नाही. त्यामुळे लोकसंख्येवर नियंत्रण ठेवणे प्रत्येक देशाचे प्रथम कर्तव्य असायला पाहिजे. आज लोकसंख्या वाढीमुळे भारताच्या दरडोई उत्पन्नात मोठ्या प्रमाणात घट झाली आहे. वाढी लोकसंख्या पहाता अनेक व्यापारीवर्ग भेसल्युक पदार्थ, कार्बाइडने पिकविलेली विषारीयुक्त फले, भेसल्युक्त दूध इत्यादी अनेक विषारी वस्तुंचा वापर लोकांना करावा लागतो. यामुळे घातक आजार सुदृदा होऊ शकतात आणि होत आहेत. यामागचे मुख्य कारण म्हणजे वाढी लोकसंख्या होय. अनेक कारणांवरून असे दिसून येते की वाढत्या लोकसंख्येमुळे भारतासह अनेक देशांमध्ये विक्राळ रूप धारण केले आहे. याला रोखण्यासाठी कठोर पावले उचलण्याची नितांत गरज आहे. जगात व देशात वाढत्या प्रदूषणाला जबाबदार, वाढी लोकसंख्याच आहे. लोकांच्या सुख-सुविधांकरिता विमान वाहातुक, रोड वाहतूक, रेल्वे वाहतूक व इतर वाहतूक इत्यादी मोठ्या प्रमाणात वाहने धावतांना दिसतात, यामुळे प्रदूषण मोठ्या भारताने लोकसंख्येवर वेळीच नियंत्रण ठेवले नाही तर पुढे चालून अनेक कठीणायीचा सामना करावा लागेल हेही तेवढेच सत्य आहे. त्याचप्रमाणे लोकसंख्या अशीच झापाट्याने वाढत राहिली तर कोणतेही सरकार लोकांच्या अपेक्षा पूर्ण करू शकणार नाही. त्यामुळे आताच सावधगिरीचे उपाय योजले पाहिजेत व लोकसंख्येवर नियंत्रण आणले पाहिजे. लोकसंख्यावाढीमुळे भारतासह जगात केव्हाही महाप्रलय येऊ शकतो हे सरकारने व जनतेने लक्षात ठेवले पाहिजे. जगातील लोकसंख्या अशाच वेगवान गतीने वाढत राहिली तर मानवाच्या उष्णतेमुळे आणि अतिरेकामुळे शिखरातील बर्फ आपोआप वितळायला सुरुवात हाईल व समुद्राची पातळी आपोआप वाढत जाईल याला नाकरता येत नाही. त्यामुळे लोकसंख्येच्या बाबतीत सावधान हाणे गरजेचे आहे. केंद्र सरकार, राज्य सरकार व पक्ष-विषक्षाचे राजकीय पुढारी यांना आग्रह करतो की, लोकसंख्या नियंत्रणासाठी सर्वो तोपरी कठोर पाऊल उचलण्यासाठी एकत्र येण्याची गरज आहे. जागतिक लोकसंख्या दिनाचे ॲौचित्य साधून जगातील प्रत्येक देशाने आजच्या घडीता वृक्षागोपण करून करोडो झाडे लावण्याचा संकल्प करावा.

-रमेश लांजेवार
नागपूर
मो. ९९२१६९०७७९

लोकसंरक्षा वाढ चिंताजनक!

यावर्षीचा जागतिक लोकसंख्या दिनांक आपल्या जगाच्या अनंत शक्यतांना अनलॉक्व करण्यासाठी महिला आणि मुलींचा आवाज उठवणे या विषया भोवती (थीम) साजारा केला जात आहे. ही थीम महिलांसाठी समान हक्कांचे महत्व अधोरेखित करते. यातून महिलांच्या गरज लक्षात घेणे किंती महत्वाचे असून, हा दिवस महिलांना त्यांच्या पूर्ण क्षमतेची जाणीव करून देण्यासाठी आणि त्याना सक्षम करण्यासाठी एव्ह व्यासपीठ प्रदान करू शकणार आहे. १९ जुलै १९८७ रोजी जगातील पाच अब्जांवे बालक युगोस्लावियामध्ये जनमाला आले ज्याची जगभरात चर्चा झाली आणि वाढत्या लोकसंख्येबाबत जनमानसात जागृती निर्माण झाली. युनोने याची दखल घेते १९८९ सालापासून हा दिवस जागतिक लोकसंख्या दिवस म्हणून घोषित केला.

लोकसंख्येच्या अनियंत्रित वाढीमुळे अतिशय नटील अशा सामाजिक आणि पर्यावरणीय समस्या निर्माण झाल्या असून, वाढते शहीकरण, वाढते प्रदूषण, बेरोजगारी, गरिबी, अन्नधान्याची कमतरता, वाढती यु-गुणेगारी, आरोग्य असुविधा, दरडी कमी होता. बाललेले जमिनीचे क्षेत्र आदी समस्यांपासून सुटक

गरजच आह अस वाटत.
अमेरिकेचे क्षेत्रफळ
भारताच्या तीनपट असून, लोक-संख्या मात्र भारता-
ता तो पांच तो तीन तो तीन तो तीन

च्या लोकसंख्याच्या पचवास टक्क आहे.
 लोकसंख्या वाढीचा वेग जर
 वेळीच रोखला गेला नाही तर
 माणूसच पृथ्वीवरील जीवनाच्या नाशास कारणीभूत
 ठेल, असा गंभीर इशारा लोकसंख्या शास्त्रज्ञांनी दिला
 आहे. तेहा लोकसंख्या दिनाच्या निमित्ताने देशाच्या
 विकासास खीळ घालणाऱ्या या वाढत्या लोकसंख्येला
 आटोक्यात आणण्यासाठी सामुहिक प्रयत्न करण्याचा
 संकल्प करणे उचित ठेल. त्यासाठी कुटुंबनियोजनाचे
 महत्त्व, लिंग समानता, माता आणि शिशु आरोग्य,
 लैंगिक शिक्षण, संततीनियमनाच्या साधनांचा वापर,
 प्रजननविषयक आरोग्याची माहिती, किंशोरवयातील
 गर्भारपण टाळणे, बालविवाह टाळणे, मुलींना शिक्षण
 आदी उपाययोजना या क्षेत्रातील तज्जनींमध्ये सुचिविलया
 आहेत. तेहा या प्रश्नाचे गांधीर्थ लक्षात घेऊन लोकसंख्या
 नियंत्रणाचा संकल्प करूया. आठ अब्जांच्या जगात,

- प्रा. विजय कोष्ठी

लोकसंख्या शिक्षण काढाची गरज

आज ११ जुलै आजचा दिवस जगभर जागतिक लोकसंख्या दिन म्हणून साजारा केला जातो. ११ जुलै १९८७ रोजी जगात पाच अब्जाबे बालक जन्माला आले तेंहापासून हा दिवस जागतिक लोकसंख्या दिन म्हणून पाळला जातो. १९८७ ते २०२१ म्हणजे अवध्या चोवीस वर्षांत जगाची लोकसंख्या दोन अब्जांनी वाढून ती सात कोटींपर्यंत पोहचली याचाच अर्थ जगाची लोकसंख्या तुफान वेगाने वाढत आहे. भारतात तर लोकसंख्या वाढीचा वेग सर्वाधिक आहे. दोन वर्षांपूर्वीच भारताने चीनला मागे सारून जगातील सर्वाधिक लोकसंख्या असलेल्या देशात अव्वल स्थान प्राप केले आहे. तीन वर्षांपूर्वीच तज्ज्ञांनी २०२३ साली भारत चीनला मागे सारून सर्वाधिक लोकसंख्या असलेला देश बनेल असा अंदाज वर्तविला होता. तीन वर्षांपूर्वी म्हणजे २०२३ च्या एप्रिल महिन्यात युनायटेड नेशन्स पॉय्युलेशन फ्रंट या जागतिक लोकसंख्येचा अभ्यास करणाऱ्या संयुक्त राष्ट्र संघाच्या संस्थेने त्याची पुष्टी केली आहे. युनायटेड नेशन्स पॉय्युलेशन फ्रंटने जाहीर केलेल्या आकडेवरीनुसार भारताची लोकसंख्या निनपेशा जास्त असून भारताची लोकसंख्या १५०

१,४२८.६ दशलक्ष आहे तर चीनची लोकसंख्या
 १,४२५.७ दशलक्ष इतकी आहे म्हणजेच दोन्ही
 देशांच्या लोकसंख्येमध्ये २.९ दशलक्ष इतका फरक
 आहे. या अहवालात चीनच्या लोकसंख्या वाढीच
 वेग घटत आहे तर भारताचा लोकसंख्या वाढीच
 वेग सर्वाधिक आहे असेही नमूद करण्यात आले
 आहे.

आज भारताची लोकसंख्या १४० कोटींच्या
 पुढे गेली आहे. देश स्वातंत्र्य झाला तेंव्हा आपले

लोकसंख्या तीस कोटी होती याचाच अर्थ मार्गिल
पंच्याहत्र वर्षात आपल्या देशातील लोकसंख्या
११० कोटींनी वाढली. आज आपण लोकसंख्येत
जगात पहिल्या क्रमांकावर पोहचलो आहोत
अर्थात ही काही भूषणावह बाब नाही. देशाच्या
सर्व समस्यांचे मूळ हे वाढत्या लोकसंख्येत वर्त आहे.
झापट्याने वाढाण्या लोकसंख्येमुळे देशात अव्र,
वस्त, निवारा, रोगाई आणि दारिद्र्य असे अनेक
प्रश्न उद्भवू लागले आहेत. विशेष म्हणजे देशाच्या
प्रगतीत वाढती लोकसंख्या ही मोठा अडसर ठरत
आहे.

लाकसळ्या वाढाचा सर्व बाबावर पारणम
होत असून, विकासालाही खीळ बसत आहे
वाढत्या लोकसंख्येमुळे देशातील सर्व नागरिकांच्या
मूलभूत गरजा भागवणेही सरकारला शक्य होते
नाही. ही लोकसंख्या आटोक्यात आणण्यासाठी
शासनस्तरावरून पुरेसे प्रयत्नही केले जात आहेत.
पण समाजातून अजूनही त्या प्रयत्नांना म्हणावार्ह
तशी साथ मिळत नाही. कुटुंब नियोजनाची मोहीमी
सरकारी पातळीवर प्रभावीपणे राबवली जात आहे
ही दिलासा देणारी बाब असली तरी मुलगा
झावा या हड्डापायी तीन ते चार अपत्यांना जन्म

लोकांसलेच ही सोहीम वेग धरत नाम

लोकसंख्या नियंत्रणात आणायची असेल तर नव्या पिढीमध्ये लोकसंख्येविषयी योग्य दृष्टिकोन आणि जाणीव निर्माण करण्याची आवश्यकता आहे त्यासाठी नव्या पिढीला लोकसंख्या शिक्षण दिले पाहिजे भवतार २५ वर्षांत जागी लोकसंख्या पाच

नुकसान भरपाईचे वाटप प्रगतीपथावर

कृष्ण मत्रा माणिकराव काकाट याचा माहता

मुंबई - प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेत परभणी जिल्ह्यात सन २०२४-२०२५ या पीक हंगामाकरिता मंजूर असलेल्या ४४३.५० कोटी रकमपैकी ४१८.७५ कोटी रुपयांची नुकसान भरपाई वाटप करण्यात आली आहे. उर्वरित रक्कम वाटपाची कार्यवाही सुरु असून पीक कापणी व काढणी पश्चात नुकसान भरपाई वाटपाची कार्यवाही प्रगती-पथावर असल्याची माहिती कृषी मंत्री माणिकराव कोकाटे यानी विधानसभेत लक्षवेधी सूचनांच्या उत्तरात दिली.

भरपाई निश्चित केली. यापैकी २९८.७८ कोटीचे वाटप करण्यात आल्याचे कृषीमंत्री कोकाटे यांनी सांगितले.

परभणी जिल्ह्यात आयसीआयसीआय लोंबाडे या विमा कंपनीच्या माध्यमातून पीक विमा योजना राबविली जात आहे. सन २०२४-२०२५ मध्ये परभणी जिल्ह्यात काही बाधित शेतकऱ्यांना विमा रक्कम मिळाली नसल्याच्या लोकप्रतिनिधीकडून तक्रारी प्राप झाल्या. त्यानुसार लोकप्रतिनिधी, बाधित शेतकरी, विमा कंपनीचे प्रतिनिधी, कृषी

विधानसभा सदस्य राजेश विटेकर यांनी यासंदर्भातील लक्ष-वेधी सूचना विधानसभेत मांडली. या लक्षवेधी सूचनेच्या चर्चेत सदस्य रोहित पवार यांनी उपप्रश्न विचारून सहभाग घेतला.

परभणी जिल्ह्यात स्थानिक नैसर्गिक आपत्तीमुळे बाधित क्षेत्रासाठी मध्य हांगामातील प्रतिकूल परिस्थितीकरिता

२०१२५ कोटी रुक्कमा

